

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se primumeră și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 17 Iunie st. v.

De câteva zile se face prin toate cercurile politice multă vorbă despre oarecare încordare ce s'ar fi produs între guvernul ungar și câțiva dintre prelații bisericii romano-catolice.

Poate-că e treeătoare numai această încordare și că în curând vom afla, că ear' s'au stabilit bunele relațiuni între guvern și episcopatul catolic. Nici chiar în cazul acesta însă încordarea ce există acum nu-și pierde importanța și mai curând ori mai târziu ea va trebui să se ivească din nou.

Încă de mult există în cercurile conducătoare ale bisericii catolice oare-care nedumerire asupra pozițiunii ce i-s'a creat episcopatului catolic în regatul ungar.

Încetul cu încetul episcopii catolici au devenit agenți ai guvernului, ear' bisericile catolice și mai ales așezămintele de învățământ ale catolicilor s'au prefăcut în așezăminte de maghiarizare.

Aceasta le vine catolicilor maghiari la socoteală; nu poate însă să nu neliniștească pe biserica romano-catolică și pe conducătorii ei, care știu prea bine, că partea cea precumpnitoare a catolicilor din regatul ungar nu sînt Maghiari și că biserica romano-catolică, punându-se în serviciul Maghiarilor, își asigură, ce-i drept, pe un timp oare-care o pozițiune mai scutită, dar' înstrăinează pe o foarte însemnată parte din fiii ei.

Cu atât mai neliniștiți au trebuit să devină conducătorii bisericii catolice, când au vădit, cum guvernul dispune din zi în zi mai mult de averile bisericii catolice și le consideră ca nise fonduri, pe care poate să le întrebuițeze pentru scopuri de maghiarizare, adese-ori chiar contra intereselor bisericii catolice, cum biserica catolică își perde încetul cu încetul pozițiunea independentă și devine o simplă secțiune a ministrului de culte.

Încă de mult dar' un preot catolic a scăpat în dieta din Budapesta vorba, că ministrul de culte abuzează de dreptul lui în ceea-ce privește drepturile Coroanei față cu biserica romano-catolică. În virtutea constituțiunii Coroana face de aceste drepturi întrebuițarea, pe care i-o recomandă ministrul responsabil. Acest drept de a recomanda este acela, de care, după

părerea preotului catolic, abuzează ministrul. Și dacă în adevăr așa este, biserica catolică mult poate să sufere.

Acel preot nu era el singur de părerea, pe care o exprimase, dar' vorbise prea în curând, și de aceea atunci s'a trecut preste acest incident pripit la ordinea zilei.

Astăzi dic mai mulți același lucru. Poate-că și acum se vor acoperi lucrurile, dar' conflictul există, devine din zi în zi mai acut și în cele din urmă el va trebui neapărat să se manifeste în o formă permanentă.

Nu de mult au fost relegați din seminarul dela Budapesta doi tineri slovaci.

Motivul relegării nu este bisericesc, nici scolar, ci politic.

Acei doi tineri puteau să fie foarte silitori, foarte inteligenți, inspirați de cele mai bune sentimente religioase, puteau să devină cei mai buni preoți catolici, erau însă preocupați de idei „panslaviste“, și de aceea au fost relegați, loviți cu toată asprimea, nenorociți pentru toată viața lor.

Nu scim ce vor fi făcând ceilalți fii ai bisericii catolice și mai ales Slavii catolici, când află despre această procedură. E sigur însă, că nu spiritul catolic s'a manifestat în acest caz și că biserica romano-catolică a sacrificat doi tineri, pentru-ca să menajeze susceptibilitățile șovinistilor maghiari.

Într-o rectificare publicată în coloanele ziarului „Pester Lloyd“ cu privire la aceste relegări se dice, că tinerii nemaghiari din seminarul romano-catolic din Budapesta pot să se cultive și în limba lor maternă, numai însă pe cât aceasta o permit „interesele statului ungar“.

E dar' o margine, preste care cultivarea limbii materne nu poate să treacă, fără-ca să fie atinse interesele statului ungar, și un seminar catolic nu permite, ca elevii lui să treacă preste această margine.

Ni se impune de sine temerea, că mergând lucrurile tot astfel, mai curând ori mai târziu va trebui să ajungă acolo, că nici sentimentele religioase nu se vor pute cultiva în seminarele catolice decât între marginile trase de „interesele statului ungar“.

Și dacă ne dăm bine seamă despre cele ce se petrec, nu mai sîntem departe de acest timp.

Nu mai poate deci să fie departe nici timpul, când conflictul dintre actualul guvern ungar și biserica romano-catolică va trebui neapărat să se pronunțe în o formă permanentă.

Revistă politică.

Sibiu, 17 Iunie st. v.

Ratificarea convenției egiptene s'a amînat pe 3 Iulie n. După o împărțire ce o primesce „Morning Post“, ambasadorul francez Montebello ar fi primit dela guvernul sau instrucțiuni, de a amenința pe Sultanul cu rumperea relațiilor diplomatice pentru cazul, că el va ratifica convenția, ear' Rusia să fi comunicat Porții, că ea își va afla eventual în direcțiunea dela Erzerum compensațiune pentru atitudinea Porții în cestiunea egipteană și bulgară. Aceasta ar fi apoi, dacă e adevărat, adevărarea pasului comun ce l-ar fi întreprins săptămîna trecută Rusia și Franța în contra Porții.

Correspondentul din Londra al ziarului „Neue Freie Presse“ află din cel mai bun izvor, că ambasadorul francez Waddington a declarat verbal lordului Salisbury, că nici un cabinet francez nu-și va pute da subscrierea la un document, care formal dă Angliei dreptul la la o preponderanță în Egipt. Lordul Salisbury a adresat încă săptămîna trecută la Constantinopol o depeșă ținută într'un ton foarte aspru, prin care a declarat, că neratificarea unei convenții ratificate deja decătră un suveran e un lucru nemai pomenit și scandalos. Dar' după primirea unor depeșă, Salisbury telegrafă, că în cazul neratificării convenției, guvernul englez va rămîne simplu prelungă poziția ce a luat-o în Egipt dela 1882 încoace.

Cu privire la cestiunea candidaturii la tronul Bulgariei se scrie din Petersburg „Revistei rusești“ cu data de 7/19 Iunie: „Presa străină a atribuit audienței, pe care a avut-o principele Caragheorghevi la împăratul, o deosebită importanță, punînd această audiență în legătură cu candidatura pentru demnitatea de principe al Bulgariei. Principele primit însă de împăratul a fost George Caragheorghevi, pe când principele Petru, ginerele principelui de Muntenegru, despre care s'a zis că este candidat, n'a fost de loc în Petersburg; dînsul se află în Cetinie și prin urmare n'a putut fi primit de împăratul. Pe baza informațiunilor sigure ce avem, putem afirma, că Rusia, cît timp va fi la cărma Bulgariei actualul guvern, nu se va gîndi de loc să sulezeze cestiunea tronului. Ce valoare ar pute să aibă acum

o candidatură, cîtă vreme Sobrania ce se întrunește nu are dreptul de a alege un principe? Cabinetul rusesc, care are o consecuență de fier în cestiunea bulgară, nu va părăsi acest punct de vedere“.

„Standard“ află din izvor rusesc, că între unele cabinete decurg pertractări în privința cestiunii bulgare; se aude, că Rusia are în vedere o anumită persoană pentru postul de regent provisor. Această persoană nu e nici Aleco, nici Strecker-Pașa s'au un oare-care diplomat bulgar. Se dice, că Austro-Ungaria să fi sfătuit Bulgarilor a se înțelege cu Rusia în mod loial și deschis.

Din Bucovina.

Programul

călătoriei Alteței Sale c. r. a principelui de coroană Arhiducele Rudolf în Bucovina.

Sosirea în Cernăuți în 7 Iulie, 9 oare 25 minute seara (timpul căii ferate.)

La gară se reprezintă:

Președintele țerii, brigadirul, căpitanul țerii, Metropolitul gr.-or. și primarul orașului Cernăuți.

Căpitanul țerii, împreună cu comitetul țerii și deputațiunile comunelor orășenesci și sătesci salută pe Alteța Sa imp. reg. în capitala țerii cu o cuvîntare, după-ce Alteța Sa c. r. se duce în căruță în apartamentele Sale de curte.

Reprezentări nu vor avea loc la gară.

Primarul Cernăuților va călători înaintea Alteței Sale; căpitanul țerii va petrece pe Alteța Sa imp. reg. La poarta triumfală în strada capitală salută primarul în fruntea consiliului comunal pe Alteța Sa ces. reg. cu o cuvîntare scurtă. Călătoria se face apoi prin strada capitală, piața principală, strada domnească și strada catedralei în piața Francisc Iosif la palatul guvernului, unde ia Alteța Sa ces. reg. cuartirul. Alteța Sa imp. reg. va fi salutat de prezenți, și nici aici nu vor fi reprezentări. Souper la camera.

În 8 Iulie:

La 6 oare dejun. La 7 oare parada garnisoanei. La 8 oare vizitarea bisericii catolice (10 minute), reședinței gr.-or. (40 de minute), bisericii evanghelice (5 minute), universității (20 de minute), catedralei gr.-or. (10 minute), bisericii armeno-catolice (5 minute), bisericii gr.-cat. (5 minute), sinagogei (5 minute), gimnasiului superior (15 minute), scoalei reale superioare (15 minute), scoalei de meserie și a expoziției acolo arangiate ale industriei de casă (30 minute). La 11 $\frac{1}{2}$ oare dejun cu suita. La 12 $\frac{1}{2}$ oare primirea în rîndul următor: Metropolitul gr.-or. cu consistorul, clerul rom.-cat., arm.-catolic și gr.-cat., aristocrația, corpul ofiteresc, consulul rusesc împărătesc, comitetul țerii, guvernul țerii cu toate autoritățile civile, primarul cu consiliul comunal, rectorul universității cu senatul academic, directorii scoalelor mijlocii, pedagogiului, scoalei de

Foița „Tribunei“.

Posacul bun de inimă.

Comedie în 3 acte

de Carlo Goldoni.

Tradus de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu.

Actul I.

(Urmare.)

Scena XVIII.

Angelina și Margareta.

Angelina. — (Fără să vadă pe Margareta.) Dacă aș pute să vorbesc cu Marta!

Margareta. — Cununată!

Angelina. — (Neliniștită.) Doamnă!

Margareta. — Unde te duci, cumnată?

Angelina. — (Neliniștită.) Eu mă duceam, doamnă...

Margareta. — Ah, ah, ești dar' supărată?

Angelina. — Trebuie să fiu.

Margareta. — Ești necăjită pe mine?

Angelina. — Dar', doamnă...

Margareta. — Ascultă-mă, flica mea; dacă te turbură planul mănăstirii, nu crede, că eu am

cea mai mică parte; lucrurile sînt din contră: te iubesc, și voui face chiar posibilul de a te face fericită.

Angelina. — (La o parte, plîngînd.) Ce violenție!

Margareta. — Ce ai? plîngi?

Angelina. — (Își șterge ochii.) Cum m'a înșelat!

Margareta. — Care este pricina durerii tale?

Angelina. — (Cu năcaz.) Oh, Dumneșule! Neorînduelile fratelui meu.

Margareta. — (Surprinsă.) Neorînduelile fratelui teu?!

Angelina. — Da; nimeni nu le scie mai bine ca d-ta.

Margareta. — Ce ții? ... Explică-te, rogu-te!

Angelina. — E de prisos.

Scena XIX.

Pandele și celelalte.

Pandele. — (Cheamă.) Petrache!

Scena XX.

Petrache și cei doi.

Petrache. — (Eșind din odaia lui Pandele.) Stăpâne!

Pandele. — (Aspru către Petrache.) Ei! și unde e Grigore?!

Petrache. — Vă așteaptă, stăpâne, în odaia d-voastre.

Pandele. — El e în odaia mea, și tu nu-mi spuni nimic?!

Petrache. — Cocoane, n'am avut timp.

Pandele. — Ce faceți voi aici? (Vădînd pe Angelina și pe Margareta: vorbește Angelinei, întorcîndu-se încet către Margareta spre a fi înțeleasă.) Aci nu voiesc femei, nu voiesc pe nimeni din familia ta! aide, pleacă!

Angelina. — Scumpul meu unchiu...

Pandele. — Îți ții să pleci! (Angelina pleacă ca lovită.)

Scena XXI.

Margareta, Pandele și Petrache.

Margareta. — (Cătră Pandele.) Domnule, îți cer iertare.

Pandele. — Ei, dar' asta îmi place! (Întorcîndu-se spre partea, pe unde eșise Angelina, dar' din timp în timp privind pe Margareta.) Uită, obraznica! Voiesc să vină să mă necă-

jească. Pentru scoborîre mai este și o altă scară. Voui închide această ușă.

Margareta. — Nu te supăra, domnule. Cât despre mine te asigur...

Pandele. — (Ar voi să intre în odaia sa, dar' n'ar voi să treacă în fața Margaretei: dice lui Petrache.) Petrache! Grigore este în odaia mea?

Petrache. — Da, stăpâne.

Margareta. — Treci, treci, domnule; eu nu te împedec. (Observînd încercătura lui Pandele, se dă îndărăt.)

Pandele. — Doamna mea! (Cătră Margareta, trecînd și salutîndu-o.) Voui închide această ușă! (Întră în odaia sa; Petrache îl urmează.)

Scena XXII.

Margareta singură.

Ce fire ciudată! Dar' nu aceasta mă neliniștește pe mine; ceea-ce mă mîhnesc mai mult este turburarea soțului meu; sînt cuvintele Angelinei. Eu mă îndoesc; mă tem; aș voi să știu adevărul, și mă cutremur de a-l pîrînd.

(Finea actului întâiu.)

(Va urma.)

meserie și scoalelor comunale, păstorul evanghelic cu presbiterul, președintele comunei israelite, corpul tirilor, deputațiunea societății veteranilor, deputațiunile orașelor etc.

La 3 ore d. a.: vizitarea bisericii Paraschiva (10 minute), călătoria la fabrica de herestreu (40 de minute), călătoria la berăria pe acții (25 de minute), spitalul civil (30 de minute), grădina publică și la casa tirilor (40 de minute). La 9¹/₂ ore seara: conduct cu torțe și serenadă.

În 9 Iulie:

La 5¹/₂ dimineața: dejun. La 6 ore dimineața: călătoria la Rădăuți dela gara grădinei publice, reprezentarea la gară, ca la primire și tot aceleași corporațiuni și persoane fără cuvântări oficiale. Călătoria dela grădina publică până la Hadicfalva 1 oră 30 de minute, sosirea în Hadicfalva 7¹/₂ ore, salutarea la poarta triumfală de către deputațiunile comunelor rurale megierie, călătoria la Rădăuți 8 ore. Sosirea în Rădăuți 8¹/₂ ore. Salutarea la poarta triumfală de către primarul orașului și consiliul comunal cu o cuvântare scurtă. Apoi se retrage Altea Sa imp. reg. în apartamentele din curtea biholariei. La 9 ore dimineața: primirea preoției tuturor confesiunilor, corpului ofiteresc, căpitanului districtual, judecătorului districtual, administratorului poștei, directorului gimnazial și angloaiților dela administrația agricolă a statului, consiliului comunal, comunei evanghelice și israelite, vizitarea spitalului (institutul principelui de coroană Rudolf). La 10 ore dimineața: vizitarea postului al statului major. La 11 ore a. m.: călătoria la biholaria Vladica. La 1 oră d. am.: Dineu pentru 15 persoane. La 4 ore d. a.: călătoria la mănăstirea Sucevița. Călătoria și rămânerea 3¹/₂ până la 4 ore. La reîntoarcere vizitarea societății tirilor. La 8 ore seara: supeu.

În 10 Iulie:

La 4¹/₂ ore dimineața: liturgie. La 5 ore dim.: călătoria la Câmpulung preste Solca, Cacica și Gurahumoru. Timpul călătoriei cu stațiile eventuale 6 ore. Sosirea în Câmpulung la 11 ore. Primirea la poarta triumfală de către primarul și consiliul comunal cu o cuvântare scurtă. Sfințirea bisericii parohiale gr.-or. (10 minute). Dejun. La 12¹/₂ ore d. am.: Călătoria preste Iacobeni la Cărlibaba. Sosirea acolo la 3¹/₂ ore. Călătoria la biholaria Lucina; sosirea acolo către 6 ore. Vizitarea biholariei. La 6¹/₂ ore seara: dineu.

În 11 Iulie:

La 5 ore dimineața: călătoria la Cărlibaba. Sosirea acolo către 7¹/₂ ore. 8 ore dejun. La poarta triumfală ridicată drept la hotarul Ardealului se despart dela Altea Sa președintele țerii și căpitanul țerii. Călătoria 8¹/₂ ore. Sosirea în Sighetul-Marmației către 7 ore.

La granița Bucovinei la Oroșeni se vor ridica două obeliske mari, cari vor fi decorate cu inițialele principelui de coroană. Aceste obeliske vor fi seara în 7 Iulie iluminate, așa încât se vor zări până la stația megierie Zaluze din Galiția, până unde va fi petrecut Altea Sa de către președintele și mareșalul Galiției, de aici li vor însoți până la Cernăuți și de aici până la granița Ardealului la părul Cibeu președintele Bucovinei și căpitanul țerii. Gările căi ferate dela graniță până la Cernăuți vor fi festiv decorate. Aici se vor prezenta reprezentanțele comunelor districtelor megierie, conduse de căpitanii districtuali și preoțime. Dela granița țerii până la Cernăuți vor sta în depărtări măsurate purtătorii de făclii. La gările dela Cernăuți până la Hadicfalva vor fi asemenea festiv decorate și aici vor avea reprezentările comunelor districtelor Storojineților, Siretului, Rădăuților și Sucevei. La Hadicfalva, Rădăuți, Câmpulung, Cărlibaba și la părul Cibeu la hotarul către Ardeal se vor ridica porți triumfale. La stațiile de pe drumul dela Cernăuți până la Cărlibaba se vor tocmi reprezentanțele comunelor astfel, ca să fie o reproducere fidelă a costumelor naționale ale diferitelor națiuni, ce locuiesc prin părțile respective. Astăzi au și pornit căpitanul țerii împreună cu membrii comitetului țerii și cu inginerul superior Heinrich la Rădăuți, spre a inspecta și a conduce lucrările de primire. Podul de fer dela Hadic va fi festiv decorat. Deputatul baron Nicolau de Musteața s'a pornit către Câmpulung, Cărlibaba și granița Ardealului spre a face pregătirile necesare pentru o primire vrednică. Comitetul țerii de primire a și adresat către comunele rurale o scrisoare, în care sunt avizate de venirea principelui de coroană și se roagă a arăta manifestările acelea, ce le dictează loialitatea și iubirea de țeară și către Casa împărătească. În munții Bucovinei se observă de aceea și o mișcare deosebită întru pregătirea unei primiri vrednice de țeară. Și în Cernăuți s'au început deja pregătirile necesare. Poarta triumfală a început a se face. Comitetul festiv al

Cernăuților publică un avis către orașeni, spre a ilumina casele lor în 7 și 8 Iulie. El sfârșește cu: „Concetățenilor! Simțămintele Voastre profunde de datorie ne sînt prea bine cunoscute, ca să Vă mai amintim de realizarea dorințelor noastre și ale Voastre.“

Correspondențe particulare

ale „Tribunei“.

Biserica-Albă, 25 Iunie n. 1887.

„Nu mai putem suferi, domnule; trebuie să părăsim satul și țeara, căci ce face cu noi stăpânirea n'a mai fost nici pe vremea robotei. Sînt om bătrîn, tot cărunt, domnule, dar' așa lucruri n'am mai vădut“, — îmi dîse un biet moșneag într'un ton plin de amărăciune și durere, ear' mie 'mi-s'au umplut ochii de lacrimi; apoi toți mă rugau să îmi dîseră: „Scapă-ne, dă-ne sfat, ce să facem, unde să mergem, că ne-au umplut de groază și spaimă“. „Sînt bătrîn“, dîse altul, „și acum la bătrînețele mele nu sînt harnic să rabd bătaie, să șed în temniță nemăncat și nebeut, căci nici apă nu ni-au dat, cu toate că n'am făcut la nime nici un rău.“

Între astfel de împregiurări nu scii ce să faci, ce sfat să le mai dai; să compătimesci organele, care se desfășează în fără-de-legi, ori pe bietul popor tractat mai rău decît vita, ori să te lași condus de valurile desperațiunii. Totul ce poți face e deci, să lămuresci poporul despre ceea-ce e legal și ce e ilegal și să-i spuni să-și caute dreptatea cu legea și la lege; ceea-ce m'a mai durut e însă, că bieții oameni la toate aceste au răspuns: „Vai și amar de noi și de pielea noastră va fi, după-ce vor auzi, că am căutat dreptate la lege, vei auzi și d-ta acuși ce s'a întîmplat cu noi și vei vedea, că nu vom mai avea rămânere în sat.“

Sasca-română, de unde sînt acești oameni nefericiți, e o comună săracă; oamenii trăiesc din sudoarea feții lor, din ce pot căștiga cu cele două palme, lipsiți de tot de inteligență, n'au pe nimenea, ca să-i mîngăie, să le deschidă ochii și să-i aperse. Dar' oamenii și singuri, lăsați de sine au amintit, că nu mai pot suferi și purta greutățile, jugul și tirania, și mintea și inima lor li-au șoptit, care e omul, care simte și cunoaște, suferă dimpreună cu ei necazurile, durerile lor și are inimă și și voescă să le ajute și să-i mîngăie; vorbiau dar', sau mai bine dîs gîndiau, căci voria nu cutezați, că Babeș e omul lor. Și ce să vezi? ca nu cumva bieții oameni să poată conveni și a se înțelege cu de ai lor, nu li s'a permis cu o săptămînă înainte de alegeri, ca să meargă la Oravița, la Biserica-Albă și alte locuri la lucru, încît bieții oameni de timpuriu trebuiră să creadă, că ei sînt robi și nu oameni.

Încă în ziua premergătoare alegerii, Duminecă des-de-dimineț, un străjan Marcu Micu a suflat cu cornul și a strigat, ca oamenii de loc să vină la casa comunală, (comandă), ca să capete porunci pentru alegeri și unde să meargă; oamenii înspăimîntați și sciind ce urmări are neascultarea poruncilor, s'au dus la comandă, unde apoi au fost informați și au auzit ce au de a face. Conform comandai apoi după ameațădi earăși au plecat către comandă; înaintea bisericii române, lîngă podul Nergaciului, însă am aflat o mulțime de oameni alegători de prin toate satele, la cari ajungînd proto-pretorul Leitner, notarul Costa Alexandroviciu și judele Ieni Trandafir, cari erau de față, li-au făcut semn cu mîna, ca să meargă oamenii la deal, la oraș, unde în curtea grănarului societății era beutura și mîncarea; oamenii sciau ce-i așteaptă, dar' ce să facă, de silă bucuros, s'au dus. Au fost unii din loc, cari de acasă n'au plecat; după acestia au venit doi jurați, căprar, străjan sau numai unul din acestia și li s'a dîs: „Ai să vii cu noi la chinez (jude), la comandă, pentru-că, dacă nu vii, noi sîntem datori să te ducem sub pușcă“. Ce să facă omul, s'a dus la Ieni Trandafir, chinez și acesta le-a dat scurtă dar' tare poruncă: „Să mergeți la oraș!“ — ce atunci a însemnat, mergeți și voi la grănar, unde pentru mîncare și beutura, arginții lui Iuda trebuie să vă vindeți sufletul, omenia și nația.

După dejun apoi oamenii au fost duși la urnă la votare; când s'a votat, șapte inși din Sasca-română: Andreiu Scheude, Ilie Disaga, Costa Mondoc, Petru Ienuica Lai, George Laișu, Petru Covăseală și Vasile Ienuica al lui Ion au votat pentru Babeș. Consternațiunea și tulburarea a fost mare; unii din acestia din cercul închis de ostași și gendarmi nu puteau să meargă nici acasă, deoarece ce nu li se permitea, ca la desertori, să treacă printre partida lui Asboth, nici la partida lui Babeș, care era postată dincolo de pod, preste riul Nergan-Nera afară de oraș, și așa au trebuit să treacă prin apă până în brâu cu groază, că vor fi pușcați de gendarmi, cari

strigau, că nu e iertat nimînu să treacă prin apă, că va fi închis ori împușcat.

Luni pe la 4 ore după ameațădi s'a întîmplat alegerea și după-cum scim cu căderea lui Babeș; dar' păharul amărăciunii și suferințelor n'a fost plin cu atîta. Marți dimineața la trei ore, când e încă noapte și tot satul doarme, la cei șapte inși, cari au votat pentru Babeș, a venit un slujbaş administrativ, acesta bătî la fereastră, sculă oamenii, nu-i lăsă nici la rugare să se îmbrace, ci, eșind afară la poruncă, îi întîmpină: „Tu eară ești Babeșan, teu, Vorwärts!“ Tot așa au făcut și străjanii și dascălindu-i cu: „Musai să plătești cu temniță, dacă n'ai votat cu noi, ci cu Babeș“. Toți acești șapte fură excoartați, duși la casa comunală și închiși în temniță la porunca notarului dela 3 ore dimineața până după ameațădi la 4 ore, fără să li se fi dat măcar apă, ori să-și lase afară pe câteva minute, când apoi fură eliberați și trebui să mulțumească pentru bunătatea constituțională ce li se făcu. Ce e mai mult, când l'a închis pe Costa Mondoc, un fecioraș tînăr, curat și frumos, notarul dîse străjanului: „Duceți-l în închisoare, lui, să plătească mîncarea; veți cunoaște voi cine sînt eu în 5 ani de zile, trebuie să trag pielea de pe voi“. În urmă îl apucă, îl bate și-i trage preste față baremi 20 — douăzeci — de palme, fără-ca bietul fecioraș să-și fi făcut cîndva ceva notarului.

Asemenea lucruri ca aceste nu mai cer comentariu, și eu nu aflu alt leac, decît că ar fi bine, ar trebui să vină la fața locului un comisar ministerial, ca în persoană să vadă ce e adevăr și să redea pacea tulburată, să liniștească oamenii înspăimîntați și umpluți de groază, deoarece arătările criminale făcute, după natura lucrului, spre acest scop nu sînt de ajuns și nu pot produce rezultatul necesar. Omul.

Din comitatul Făgărașului, Iunie 1887.

În 21 Iunie s'au ținut în acest comitat alegerile de deputați dietali. În cercul superior au fost candidați guvernamentalul Boer Anti și opoziționalul Benedek. Nu am scire sigură despre decursul alegerii din cercul acesta; presupun însă, că opoziționalul pe lîngă toate străduirile sale nu va fi putut reuși.

În cercul inferior (Arpaș) a fost de astădată un singur candidat dr. Alexandru Ullmann. În zilele din urmă a mai pășit și Kossy tot cu program guvernamental. Acesta însă numai ca să-i facă ceva concurență, pentru-că mai tîrziu a repășit, și astfel a putut fi ales cel dintîiu cu aclamațiune.

Încă în 16 Iunie s'au început corteșile mai cu deadinsul prin comune, după care, se înțelege, s'au început și beuturile și banchetele. Două comune au dezvoltat mai mult interes și activitate cu acea ocaziune și aceste sînt Viștea și Voila. Aceste două comune formînd banderii au întîmpinat pe dl deputat. Nu sciu până acum, ce recompensă va fi primit cea dintîiu, cea de a doua însă a fost bine recompensată, căci primarul ei cu ocaziunea alegerii a căpătat dela gendarmerie, cât 'i-a încăput în piele.

Alegătorii s'au prezentat din toate comunele. Însă se putea observa pe fața tuturor o indignațiune generală. Inteligența, preoții și învățătorii conscii de misiunea lor au absentat dela actul alegerii. Au fost, ce e drept, și câteva usături, ca peste tot locul, dar' acelea nici nu merită a li se aminti numele.

Apoi după-cum ați observat foarte bine și D-Voastre mai deunădi, inteligența superioară este la toate popoarele, care cumpînesc mai mult. De masele poporului poate dispune aproape oricine, care recurge la mijloace de acele cum se vedă cu ocaziunea alegerilor. Sentința marelui O. Connell se poate aplica și la o parte din poporul nostru: „sclavul născut din naștere, nu este datat cu libertatea, pentru el ar fi mai bine a i se da să sarute varga cu care a fost lovit.“

Acum sînt trei ani îmi aduc aminte, că a fost și din opozițiune un dr. Bălint, care cu aceea ocaziune a spusat multe parole fără nici un rezultat. Acela le-a promis alegătorilor, că la cas să mai vină peste trei ani atîția bani o să aducă, încât o să arunce alegătorilor banii cu palăria. Sciți D-Voastre, cum aruncau mai demult episcopii când sfințiau bisericile. Se vede însă, că experiența făcută acum sînt trei ani l'a făcut să renunțe la planul seu.

Trebuie însemnat aci, că comitatul Făgărașului cu 100,000 locuitori, — afară de câțiva Sași, Unguri și Orrei toți Români, — alege numai doi deputați dietali, pre când în alte comitate la un număr așa însemnat de locuitori sînt câte 8—10 deputați. Și din aceasta se poate vedea caracteristica legii electorale, care precum este ea croită e numai pe partea unei mici ma-

iorității. Majoritatea preponderantă a populațiunii prin măiestria actualei legi electorale este ținută destul de departe de a-și manifesta și ea dreptul de alegere.

Comitetul partidului nostru național 'și-a ales una din problemele cele mai grele, dar' totodată drepte, sfinte și salutare, când a conclud: a arăta Coroanei dreptele postulate ale națiunii române. Și noi, cari ținem cu trup și cu suflet la aspirațiunile comitetului, nu putem decît să salutăm cu toată candoarea sufletească conduita lui.

Altecum încât am observat, chiar și în poporul de rînd s'au vădut simptome de aversiune, că din toate cercurile electorale din Transilvania, numai singur acesta este reprezentat de un Omru, și fiii vechiului testament pot numai să-și gratuleze, că cu puține jertfe de astădată au ajuns la un rezultat atît de frumos. E bine însă să nu uite, că: „apa trece, petrele rămân“

Correspondentul.

Mărgineni, 20 Iunie 1887.

Din toate părțile locuite de Români dispu-neți de informațiuni despre lucrurile, cari se petrec, și cu deosebire acum, când alegerile dietale fură la ordinele zilei, numai de pe aici din comitatul Făgărașului, nu se înregistrează absolut nimic, ca și când acest comitat nu s'ar afla în de trei ori fericita Ungarie. Causa nu 'mi-o pot închipui altcum, decît, că corespondenții d-voastre din aceste părți trec cu vederea multe anomalii, ce se comit dî de dî pe aici. Scopul nu 'mi este a descrie aici faptele, prin cari legea naționalităților e călcată în picioare, căci aceasta, de 'mi vor permite ocupațiunile, o voi face de altădată, ei voi a mă mîrgini numai la actual poreclit „alegere de deputat“, executat astăzi în 20 Iunie.

Spre bucuria fiecărui Român, binesimțitor și consciu de datorițele sale față cu națiunea, înregistrez, că conceptual „pasivitate“, declarat de către areopagul națiunii române în conferențele din Sibiu a început a lua un avînt mulțumitor și printre „boerii“ noștri, cari cu alte ocaziuni așteptau alegerile, întocmai cum așteaptă copilașii noștri ziua Pascilor. Astădată nu s'a întîmplat așa; căci atît înainte, cît și pe timpul alegerii a domnit cea mai mare liniște, de pot dice o monotonie în înțelesul cuvîntului.

Mult, ba totul a contribuit la aceasta publicarea și explicarea apelului comitetului central al partidului național român. Dacă totuși s'a putut vedea la actul poreclit „alegere liberă“ o mulțime de indiviți, aceasta nu va să dîcă, că nu s'au respectat conclusele conferenței din Sibiu, căci cei mai mulți au mers să asisteze de curiositate, și cei mai mulți au fost fără drept de alegere. Am numărat numai din 3 comune mai depărtate de Făgăraș la 80 oameni fără drept de alegere, căți vor fi fost din cele din imediata apropiere, D-șeu îi scie.

Alegerea s'a făcut cu aclamație, prin urmare nu s'a putut ține în evidență numărul votanților, căci în cazul acesta se convingea atît „Ellenzék“, cît și partidul guvernului, că din cei câteva mii de îndreptățiți la alegere, abia au luat parte câteva sute de proletari (3—4) și prin urmare lucrul nu stă așa cum e cîntat de ei. Dar' și aceste câteva sute, vă asigur, că dacă nu li-s'ar fi oferit înainte de alegere beuturi și mîncare gratuit, ear' după alegere 1 fl. diurn, nu ar fi participat nici țec, necum sute.

Inteligența română a lipsit totalmente. 2 preoți și un învățător am observat că au sosit după aclamație, cari au avut afaceri oficiale. „Ne este rușine a ne arăta astăzi pe stradele Făgărașului“, se exprimau stînd ascunși în o odă laterală a unei cafenele.

Ce s'a întîmplat în cercul de jos, nu sciu. Am aflat cu cale a vă face cunoscut aceste întîmplări, ca aflînd domnia-voastră cu cuviință să luați ceva notiță, după-ce, asigurându-vă de deosebita mea stimă, sînt etc.

N. F. P.

De lîngă cetatea Gelu, Iunie 1887.

Vineri în 17 l. c. s'a efectuit alegerea de deputat dietal în cercul Geloului. Ca toate celelalte alegeri, așa nici aceasta nu s'a putut pune la cale fără de cele mai netrebnice corteșiri, terorisări și insultătoare loviri pe față în legile existente chiar din partea organelor administrative.

Încă cu săptămîni înainte de alegere, și pot dice că în fiecare dî, chiar și în preseara alegerii fîslogăbirăul dimpreună cu notarul și toți ceilalți oficiali subalterni și o mulțime de corteși au cutriat comunele din cerc.

Grozav au fost terorisați și mult au fost ispitii toți alegătorii, dar' cu deosebire alegătorii români începînd dela preoți până la cel din urmă alegător.

Fösolgăbirăul N. P. petrecu cu gendarmii dealungul oraşului până la închisoare pe bietul învăţător din loc, din cauză că acesta s'a adresat cătră un coleg de al seu, care eşiă din sala de alegere cu aceste cuvinte: „Îţi vânduşi pelea, amice!“

Bietul învăţător apoi numai la intervenirea câtorva domni cu autoritate a fost eliberat din închisoarea de vre-o câteva oare.

Prea cred, — după-cum bine sînt informat — că alta e cauza, pentru care l-au închis, şi anume aceea, că dînsul a fost destul de tare şi franc a-i dice în faţă şi în casa dlui pretor cu acea ocaziune, când l-a chemat la sine, ca să-l îndemne să voteze pentru candidatul guvernamental: „că dînsul se ţine de programul statotit în Sibiu... ceea-ce mult l-a mahnit pe domnul pretor, care altcum e Român.

Partidul independent cu candidatul seu, Nicolae Bartha s'a retras de tot dela votisare, vîdîndu-se poate în minoritate.

Alegătorii români, cu puţine excepţiuni, încă n'au luat parte de loc la votisare, cu toate că unii, chiar şi dintre preoţii nostri, au fost la faţa locului în ziua aceea: norocul lor că n'a fost lipsă de ei!

Scevola.

Din cercul Lăpuşului, 17 Iunie 1887.

În ziua de astăzi s'a ales deputat dietal cu aclamaţiune guvernamentală baronul Bornemissa Károly. Aşa poreclii liberali simîindu-şi poziţiunea falsă faţă cu ţeara şi interesele ei, au început a-şi pregăti terenul spre aceasta mai cu un an înainte. Dincoace promisiuni, dincoace presiuni, arvuniri etc., şi după toate aceste în 7 l. c. s'au prezentat cu candidatul guvernamental bar. Bornemissa Károly, om inocent ca atare şi nimic mai mult, — cum e mai bun adecă de mameluc, care îşi învîţă „igenul“ de rost de acasă. Toate aceste calea-vaie, — aceasta e procedura „constituţională“ în sistemul actual, o greşeală, care se va răbuna ea singură pe sine. Partea dureasă în această afacere a fost, că în acea zi, când a intrat omul stăpînirii în cerc, la întîmpinarea lui s'au vîdît şi reverenţi româneşti, fructul promisiunilor *), momelilor şi ademenirilor **) pentru sufletele slabe. . . La banchetul, ce a urmat alaiului primirii, întru asemenea unii preoţi 'şi-au schimbat dulcea prescură românească cu carnea şi beuturile domnilor. . .

Vîdînd membrii clubului partidului naţional local pe aceşti preoţi români rătăcind la ospetul domnese, prin preşedintele seu dl Augustin Pop, advocat, a convocat adunarea alegătorilor români din cerc, în Lăpuşul-unguresc pe 12 l. c., ca venind cu toţii la cunoşcinţa programului şi concludelor conferinţei generale a alegătorilor români din Ardeal şi Ungaria, să li se dea ocaziune de a se ci orienta şi cei rătăceşti să se îndrepte.

La adunare s'au înfăţişat mai mulţi preoţi, învăţători şi mulţime de alegători din popor, „ca să vedem“, precum diceau ei, „ce ne vor spune domni nostri, ca să scim ce fac, căci timpurile grele ne sînt“. La adunare au luat parte şi din cei ce a făcut mai înainte pasul greşit, — şi aceasta se ţinea de bun semn . . .

Preşedintele adunării dl Aug. Pop, a expus alegătorilor programa partidului naţional, — cu toţii în unanimitate o au primit şi s'au declarat de aderenţi ai ei.

Faţă cu alegerile iminente a spus adunării, că conferinţa generală a decis şi eştip pentru Ardeal pasivitate absolută, ear' pentru Ungaria pasivitate relativă. Acest cerc, fiindcă majoritatea alegătorilor e din părţile ungurene aneate acestuia se numără între cercurile, pentru cari s'a statorit pasivitate relativă, deci dacă ar fi consult, ca să încercăm alegerea unui deputat cu program naţional, am putut face aceasta în conformitate cu conclusele conferinţei generale. — A invitat adunarea să se exprime faţă cu aceasta.

La acest obiect au vorbit mai mulţi, şi toţi au aflat, că pe lîngă presiunile, abuzurile de putere experiate în anii trecuţi, mituirile, ospetele, fondul de dispoziţiune etc., cu un cuvînt, pentru setea guvernului de a-şi crea cu orice preţ majoritate docilă, — e consult ca alegătorii români să se abţină dela exercierea dreptului electoral. Adunarea întreagă a împărţit aceste vederi, şi în unanimitate s'a hotărît pasivitate faţă cu alegerile iminente.

În această adunare cătră fine s'a petrecut un lucru comic. Samuil Cupşa, protopresbiter, neînţelegînd bine despre ce e vorba, şi ce fel de adunare e aceasta, a vorbit, închipuindu-şi că toastază la banchet, însă după-ce a fost întrerupt de popor şi i-s'a explicat de cătră preşedinte, s'a excusat pentru confusiune şi s'a declarat şi el solidar cu ceilalţi.

*) Pentru preoţimea gr.-or. „mila împărătească“ din mîna ministrului; pentru gr.-cat. ajutor din alte fonduri.

**) Influenţare de înaintări, brîne roşii etc.

Cei adunaţi s'au depărtat apoi la ale sale, cu gândul, că ziua de 17 Iunie va alege aici grăul din pleavă.

Din ziua aceasta încolo, adecă din 12 l. c. oamenii guvernului au umplut cercul, îndemnînd poporul să iee parte la alegere. Promisiuni faţă cu lucrul la drumurile comitatului încă s'au făcut. E de însemnat, că poporul aici a suportat o adeverată robie în această privinţă; în timpul cel mai scump de vară erau scoşi la drum, apoi ori-cît de bine îşi făceau mobilele, erau expuşi la arbitriu, de a fi luate în seamă, ori să fie şi globiţi. „Cei ce nu vom ţine cu stăpînirea, vom face 3 ba patru mobile după un jug, ear' cei ce vom asculta de corteşii exmişi dela administraţie, vom face numai 2. Apoi cei renitenţi vom face mai multe şi ori-cît de bune să fie, nu se vor lua în seamă.“ *) Şi s'a dat beutură şi precum se spune şi bani şi vîdînd că nici aşa nu pot face mare ispravă, — poporul e sătul şi de promisiuni şi de greutăţi, — au strîns din comune pe cine numai au căpătat, sărăntoci şi copilandri, cu un cuvînt nealegători, căci oamenii cu stare şi alegători 'şi-au vîdît de lucru.

La alegere s'a vîdît earăşi mai ales preoţime; Cupşa a uitat ce a promis în adunarea din 12 l. c. şi ca un stîlp pre lîngă „mila împărătească“ s'a vîdît în fruntea celor aspiranţi dela 50 până 100 fl.

Asemenea şi alţi rătăceşti, cu gânduri ascunse şi cu obraz înroşit, căci conştiinţa se vedea că-i muştră, şi în mijlocul alaiului şi al ospetului erau paliţi şi tremurîndi ca frunza, căci se vedeau despărţiţi de poporul, care îi ţine, şi simţiau cari nu sînt destoinici a trăi din vrednicia proprie, ci din mila celor puternici.

„Pădure fără uscături nu se poate“. Să sperăm însă zile mai bune. Pădurea curăţită de uscături se desvoaltă repede şi înfrunzeşte şi odrăsleşce repede la căldura primăverii.

Un alegător.

Cronică.

Numiri militare. Ministrul reg. ung. de honveţi a numit cu rangul dela 1-a Iunie a. c. de capelani în concediu pe următorii: Ladislav Lucaci, preot al archidiecesei gr.-cat. Alba-Iulia şi Făgăraş; Ioan Costin, capelan al diecesei gr.-cat a Gherlei; Ioan Petraşcu şi Nicolae Costea, preoţi ai archidiecesei gr.-or. a Transilvaniei; Victor Popoviciu şi George Molnar, preoţi ai diecesei gr.-or. a Aradului.

*

Parastas pentru fericitul archiepiscop Andreiu baron de Şaguna în Răşinari. Marţi în 16 Iunie st. v. s'a celebrat în biserica cea nouă din Răşinari după finirea liturgiei un parastas pentru sufletul repositului archiepiscop şi metropolit Andreiu baron de Şaguna. Societatea de lectură „Andreiu Şaguna“ a elevilor seminarului Andreian, a delegat din sinul seu o comisiune de 5 membri, care au asistat la liturgie şi la celebrarea acestui parastas. Preoţii celebranţi au fost domni Em. Cioran şi Ios. Goga. La momentul Marelui Andreiu, unde după finirea rugăciunii un membru al comisiunii societăţii „Andreiu Şaguna“, clericul de anul III Iosif Blaga, rosti un discurs potrivit şi a deus pe moment o cunună frumoasă cu inscripţiunea: În memoria Marelui Andreiu: Societatea de lectură „Andreiu Şaguna.“ 16 Iunie st. v. 1887.

*

La manevrele din anul acesta nici Austro-Ungaria şi nici Rusia nu vor peruite, ca să iee parte ofierii străini.

*

Un institut de idioţi. În Budapesta se va zidi o nouă clădire pentru institutul de idioţi al lui Frim, care stă altcum sub privegherea statului.

*

Reuniunea scolară maghiară. În interesul desvoltării unei activităţi mai extinse a reuniunii scolare maghiare, presidentul acestei reuniuni sub-primarul Budapestei Gerlóczy a trimis coale de subscripţii în toată ţeara. Se vede, că merge de tot rău cu maghiarisarea, când reuniunea trimite aproape în toată luna coale de cerşit prin Ungaria.

*

Societatea pentru regularea apelor Murş, Criş şi Tisza a ţinut în Hod-Mező-Vásárhely o adunare generală sub presidenţa contelui Tibor Károlyi, în care s'a hotărît, ca ministrul de comunicaţiune să fie rugat a se abţină dela dorinţa, ca societatea să suspendeze pe inginerul suprem Szajka, pe inginerul de secţiune Endre şi pe directorul de secţiune Pokomândi fiind societatea deplin convinsă, că la spargerea stavilelor dela Tisa-mică nu poartă vina funcţionarii societăţii, ci organele statului. Pentru a cerceta cauzele acestei spargeri, au fost aleşi din partea societăţii contele Tibor Károlyi şi Emeric Garzó.

*

Un accident pe calea ferată. Din Colonia se depeşează, că trenul accelerat ce venia de cătră Berlin a deraliat prin aceea, că un vagon a scăpat de pe şine. Trenul avea 8 vagoane. Locomotiva tiră 2 vagoane încă un timp,

*) Vorbirea corteşilor guvernului.

alte două vagoane se răsturnară şi numai vagonul de dormit rămăsese pe şine. Numărul celor răniţi se dice a fi 13.

*

Fortificaţiunea liniei de lîngă Maas. În 15 Iulie n. — după-cum spune „N. Fr. Pr.“, — se vor începe lucrările pentru fortificaţiunea liniei de lîngă Maas. Până în ziua amintită, expropriaţiunile necesare vor trebui să fie executate.

*

Foc mare în Chicago. În depositul de mărfuri Packing and Provision Company din Chicago a izbucnit în 27 Iunie n. un foc distrugător. Zidurile, care acoperiau un teren de aproape 5 acres engleze, au fost cu deservire distruse. Au ars mai multe milioane de punţi de slănină şi de unsoare. Societatea „Armour Caming Company“ a pierdut 700 buţi cu carne de porc, precum şi 600 de porci. Paguba totală se urcă la preste 1¼ milioane dolari.

Câni turbaţi.

Semnele, după cari se poate cunoasce turbarea cânilor.

Turbarea este o boală molipsitoare, de care se îmbolnăvesc cănele, pisica şi toate animalele sîlbaticie, cari sînt lacome pentru carne.

De turbare poate să se îmbolnăvească şi omul şi toate animalele de muncă, când au fost muşcate de un căne, pisică sau lup turbat.

La început turbarea cănelui nu se arată prin semne de furie, însă balele lui chiar de atunci au puterea de a molipsi pe aceia, cărora le va linge mîinile sau îi va muşca.

Cănele îşi schimbă obiceiul, e mai trist şi tăcut, fuge de lumină, îi place singuritatea şi se vîră prin locuri întunecoase. După 2, 3 zile devine neliniştit, pleacă şi earăşi se întoarce de se culcă şi apoi ear' se scoală, scărpinându-se des cu labele de dinainte. Prin mişcările ce face ne arată, că par-că i-s'ar închipui ceva, căci muşcă cu gura în vînt, ca şi cum ar vrî să prindă muşce şi se repede şi urlă ca şi când s'ar lupta cu alţi câni.

Uitătura cănelui este mai tristă şi mai sîlbatică, dar' la chemarea stăpînului tot încă îl ascultă, arătându-se ceva cam vesel înaintea lui. Une-ori e mai supus decît chiar când e sănătos şi arată mai multă iubire pentru stăpîn şi oamenii casei, cărora le linge mîinile şi obrazul cu mai multă plăcere; el se supune poruncei stăpînului chiar atunci, când furia turbării începe a se arăta.

La începutul boalei cănele turbat bea multă apă, ca să-şi potolească setea ce-i arde gîtul, ear' mai tîrziu numai putînd să înghiţă îşi bagă tot botul în apă, ca şi cum ar voi să o mănânce.

Când cănele, în contra obiceiului, începe să muşce, acesta e semnul adevărat al turbării furioase. Cănele muşcă în dreapta şi în stînga, roade lemne, scaune, încălţăminte aşternut, etc., mestecă şi înghite paie, pîr, lînă, sticle, cuie şi chiar murdăriile lui.

Seurgerea balelor se înmulţesce cu cât furiile cănelui se măresc.

Fiindcă cănele turbat simte durere în gît, se freacă mereu cu labele aci, ca şi când ar ave vre-un os oprit în gît.

Glasul cănelui turbat este mai totdeauna răguşit şi lătrarea lui se sfîrşesce printr'o urlare întreruptă şi suitoare.

Dar' mai este un fel de turbare numită „turbarea mută“; cănele bolnav de acest fel de turbare, nu dă nici odată semne de furie, el nu poate să latre nici să urle, din cauză că falca de jos fiind apucată de damba nu se poate împreuna cu cea de sus, de aceea cănele ţinînd mereu gura căscată, se scurg din ea bale întîndătoare, ear' limba fiindu-i atîrnată se usucă, crapă şi se murdăresce.

Cănele turbat îşi perde simţirea şi dacă-l batem, îl rănim sau îl ardem chiar cu ferul roşu, nu arată nici temere, nici durere. Une-ori se muşcă chiar singur cu dinţii. Auînd vre-un căne lătrînd se enfuriază şi se repede asupra lui.

Când turbarea a ajuns în furia ei, privirea cănelui este sîlbatică şi ochii lui nemîşcaţi, aci strălucesc ca sticla, aci se turbură şi se roşesc.

Părăsesc casa, şi alergînd pe uliţă muşcă tot ce-i iese înainte, dar' mai mult pe câni.

Obosit de lupte şi de osteneală merge legănându-se drept înainte, ca şi cum ar fi orb, cu coada atîrnată, capul plecat, ochii furioşi, gura deschisă, ear' limba scoasă murdărită de praf sau noroiu, are o faţă cam vînetă-albastră.

Cănele turbat are poftă să muşce până când moare, de aceea trebuie să ne ferim cu băgare de seamă.

Măsurile pentru a preveni turbarea la oamenii muşcaţi de câni turbaţi.

Dacă o persoană a fost muşcată de un căne turbat sau bănuie a fi turbat, urmează a se chema îndată un medic.

Până la sosirea medicului rana se va şterge cu un burete sau cu o cârpă moale şi uscată fără a se spăla. Se poate extrage otrava din rană prin aplicarea de ventuse oarbe (păhare) deasupra rănei şi ştergerea repetată a rănei cu cârpe moi şi curate, după scoaterea ventuselor. Dacă muşcătura se află la extremităţi (mîni sau picioare) se poate lega mîna sau piciorul respectiv deasupra ranei cu o faşie, spre a se opri într-o vreme în sînge. Faşa nu se poate lăsa strîns legată mai mult de 2 oare.

„Telegraphul.“

Varietăţi.

(310 milioane de supuşi.) Regina Victoria e, dintre toţi suveranii din lume aceea, care numără mai mulţi supuşi.

Regatul unit are o poporaţiune de 35 milioane locuitori; India-engleză şi Ceylon în Asia 204 milioane; 4,324.810 sînt Canadianii din America şi 3,462,149 Australianii, cari recunosc autoritatea reginei.

Adăugînd cele 92 milioane de cetăţeni ai celorlalte colonii, vom ave un total de 310 milioane supuşi englezi!

(Hipnotismul în locul cloroformării.)

În Paris, cunoscutul medic Dr. Pozzi a făcut încercarea a folosi la operaţiuni în locul cloroformării hipnotismul. Se dice, că rezultatul a succes pe deplin.

(Teatrul în Iapan.) Un Iaponez, anume Yedoko, publică în ziarul „La Ilustracion“, care apare la Barcelona, un articol despre teatrul în Iapan, din care extragem următoarele amănunte interesante:

Când se anunţă o reprezentaţiune teatrală la Tokio, în acea zi domnesce în vecinătatea lui „Chinato Riiza“ (cel mai renumit teatru al imperului) o agitaţiune extra-ordinară: la toate străzile din giurul edificiului se aduna un public numeros, compus din toate elementele sociale. Toţi au îmbrăcat vestimintele lor de sîrbătoare; femeile în largele lor rochii de mătăşă, cu cofurele lor caracteristice reţinute de ace lungi, se preumblă încoace şi încolo aşteptînd începutul reprezentaţiunii şi respîndind în giurul lor un miros ameţitor de felurite parfumuri.

La intrare în sala teatrului fiecare individ trebuie să depună la garderobă pantofi săi de lemn; o precauţiune motivată, căci sgomotul acestor încălţăminte de lemn ar împedea pe spectatori de a auţi cuvintele actorilor. Sala spectatorilor ofere un spaţiu destul de mare pentru un număr de 3000 persoane. Împărţirea locurilor este cea mai primitivă: sala, lipsită de o construcţiune amfiteatrală, este împărţită în loge de diferite mărimi, cari se ocupă de public, câte patru persoane în fiecare loge, sau mai bine dîcînd compartiment, fiindcă lipsesc ori-ce mobile; spectatorii se aşează după moda orientală pe pardoseală.

Surprinzător pentru un European este şi dispoziţiunea şi arangamentul scenei: la o mare înălţime de-asupra nivelului salei spectatorilor se ardică scena, compusă de-o platformă rotundă, făcută de scînduri şi aşezată pe o osie mişcătoare spre a se pute învîrţi după trebuinţă; o parte din acea platformă este ascunsă publicului printr'o perdea sau cortină; dacă are a se sîvîrşi o schimbare de decoraţiune, atunci platforma, adecă scena, se învîrtesce până când se înfăţişează publicului acea parte, care până aci rămăsese ascunsă sub perdea. Culise sau sofite nu există în teatrul iaponez, precum lipsesc şi maşineriile şi afundăturile; casele şi arborii sînt făcute de lemn şi se aşează după trebuinţă. Fiindcă lipsesc sălii spectatorilor o dispoziţiune amfiteatrală, scena trebuie să fie atât de ardicată, ca să se poată vedea din ori-şi-ce loc. Două mari coridoare sau culoare deschise despart scena de fundul teatrului, în care aştept comparii, ostaşi, vînători, cai şi alte animale, momentul când peri-peşile piesei cer prezenţa lor pe scenă.

Reprezentaţiunile sînt obicinuit de o durată de două, câte odată şi de patru zile. Ele încep la 7 oare dimineaţa şi se termină la 10 oare seara; un repaus de o oară este stipulat pentru fiecare între acte, atunci publicul ese pe stradă şi umple grădinile de ceaiu, care se află în giurul teatrului. Aceia însă, care preferă rămîne în compartimentele lor, profită de acest interval spre a consuma alimentele, cu cari s'au aprovisionat.

(O pivniţă pentru bani.) Departamentul de finance al Statelor-Unite construesce în aceste momente, pentru păstrarea tesaurului public, o vastă pivniţă, care va pute conţine 100 milioane de dolari în argint. Pivniţa va ave o lungime de 30 metri, lărgime de 16 metri şi o înălţime de 4 metri. Zidurile vor fi groase de un metru şi jumătate. Hoşul, care s'ar încerca să pîtrundă în pivniţă, va ave să forţeze întâiu o poartă de 3 metri pătraţi ca suprafaţă şi mai mult de un metru grosime, care separă edificiul de curtea interioară. Pivniţa însăşi e apărată de două porţi puternice. Tesaurul va fi pîzît, în partea exterioră a edificiului, de un peloton de soldaţi.

(O femeie-căpitan de haiduci.) Înaintea juraţilor din Pultava a fost adusă dîile trecute o bandă de haiduci, al cărei căpitan era o femeie, nobilă de nascere, anume Rustanovici. Banda era organizată foarte bine şi era greu să fie primit cineva în ea ca membru. Trebuia să se supună în acest cas unei probe aspre din partea căpitănesei, care împărţia fiecăruia din bandiţi câte un rol deosebit. D-na Rustanovici era în înţelesul întreg al cuvîntului stăpîna absolută a oamenilor ei, cari i-se supuneau orbesce; ea îşi avea agenţi, cari vindeau obiectele prădate; banii îi împăţia căpităneasa, oprindu-şi negreşit partea mai însemnată. Banda opera mai cu seamă în guvernamentul Pultava şi-i avea cuibul într'o pădure pe ţermul Dniprului. Gendarmii au căutat mai mulţi ani înzadar să pună mîna pe membrii bandei, până când aceştia au fost tradaţi de unul din ai lor. Înaintea juriului, bandiţii cu căpităneasa lor în frunte s'au purtat foarte obraznic. Fîresce, au fost condamnaţi cu toţii; căpităneasa la muncă silnică pe viaţă.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

- 20 Iulie a. c. realitățile Anei Weiss de către tribunalul reg. din Biserica-Albă.
- 12 Septembrie a. c. imobilele lui Ștefan Selegean, de către judecătoria cerc. din Aradul-nou, în comuna Fenlac.
- 19 Septembrie a. c. imobilele vîd. lui George Türk de către tribunalul reg. din Brașov.
- 13 Septembrie a. c. imobilele lui Rada Petrov, de către judecătoria cerc. din Vinga, în comuna „Kéthel”.
- 18 Iulie a. c. imobilele lui Iuliu Baj-nóczi de către tribunalul reg. din Dej.
- 28 Iulie a. c. imobilele lui Ioan Paraszka de către tribunalul reg. din B.-Giula.

Economic.

Piața din Sibiu, 28 Iunie Grâu hectolitru 74—80 chilo fl. 5.60 până fl. 6.50, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 4.40, până fl. 5.20 secara 68 până 72 chilo fl. 3.70 până fl. 4.10, orz 58 până 64 chilo fl. — până fl. —, ovăș 40 până 45 chilo fl. 2.10 până fl. 2.50, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.— până fl. 4.20, mîlaiul 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 2.— până fl. 2.20, semința de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 10.— până fl. 11.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pîsat de grâu 100 chilo fl. 16.— până fl. 17.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slămina 100 chilo fl. 58.— până fl. 60.—, unsoarea de porc fl. 60.— până fl. 62.—, sîu brut fl. 22.— până fl. 24.—, lumini de sîu fl. 36.— până fl. 38.—, lumini turnate de sîu fl. 46.— până fl. 48.—, săpunul fl. 24.— până fl. 25.—, fîn 100 chilo fl. 1.60 până fl. 1.80, cânepa fl. 32.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— până fl. 3.—, spirtul p. 100 L. 32 până 35 cr., carnea de vită chilo 40 cr. carnea de vițel 30 până 40 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 26 până 28 cr., ouș 10 cu 16 până 18 cr.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 27 Iunie n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 47.— cr. până 48.— cr. unguresci grei, tineri 48.1/2 cr. până 49.1/2 cr., de mijloc 48.1/2 cr. până 49.1/2 cr., ușori 48.— cr. până 49.1/2 cr., marfă țerănească, grea 47.— cr. până 48.— cr., de mijloc 48.— cr. până 49.— cr., ușoară 48.— cr. până 49.— cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sîrbesci grei 49.— cr. până 49.1/2 cr., transito de mijloc 49.1/2 cr.

până 50.— cr., transito ușori 49.1/2 cr. până 50.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 49/10 cumpîniți la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 28 Iunie st. n.

Brînn: 5 20 23 11 38.

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiile efectuate în 15 Iunie v. 1887.

Vînzătorii	Cumpărătorii	felul	hectol.	greut. libe	prețul lei în aur
Marghiloman	Peirano	Porumb	3200	61 3/4	6.70
Politi	"	"	3400	60 1/4	6.50
Silberstein	"	"	900	60 1/4	6.25
Sassu	"	"	800	62 1/4	6.50
"	"	"	3100	60 1/4	6.28
"	Sechiari	"	1550	60 3/4	6.37 1/2
Perlea	G. Mendl	"	4000	60 1/2	6.58
Haracopolo	"	"	1050	59 3/4	6.20
Vasilato	Foca	"	1400	62 3/4	6.65
Emberico	Frischman	"	1500	60	6.50
Sassu	Carnavali	"	1000	62 1/4	6.70
Violato	Feitler	"	2500	60 3/4	6.55
Ottoman	G. Mendl	"	4000	60	6.52 1/2
Focșeneanu	Fulga	Grâu	2200	60 1/2	12.52 1/2
G. Mendl	Ottoman	"	4000	58 1/4	12.40
Sassu	Peirano	Orz	1200	44 1/2	4.12 1/2

Agiul 14.70—14.80 la %.

Cursul pieței din Sibiu

din 29 Iunie st. n. 1887.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.65	vînd.	8.68
Lire turesci	"	11.30	"	11.35
Imperiali	"	10.30	"	10.35
Ruble rusești	"	1.12	"	1.13

Bursa de București.

27 Iunie — 4 oare p. m.	Casa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	—	—
Renta română amort. 5%	—	—
(Schuldverschreib.)	—	—
Oblig. de Stat. C. F. R. 6%	—	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	87.7/8	—
Împrumutul Municipal 5%	—	—
Scrisuri func. rurale 7%	—	—
Scrisuri func. rurale 5%	—	—
Idem urbane 7%	—	—
" 6%	—	—
" 5%	—	—
Banca Naț. (500 lei vîrs. într.)	—	1033.1034
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vîrs.)	—	235.1/2
Soc. de Asig. Naț. (200 lei vîrs.)	—	—
S. cred. mob. r. (350 lei vîrs.)	—	—
Soc. r. de con. (250 lei vîrs.)	—	111.1/2
Oblig. Casei Pensiuilor	—	—
Agio	15.15	15.20

Schimb

Londra 3 luni	25.31	—
" cek	25.40	—
Paris 3 luni	100.07	—
" cek	100.70	—
Berlin 3 luni	123.95	—
" cek	124.65	—
Viena	2.—	—
Agio	15.20	—

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA”

în Sibiu,

fundată în anul 1868

[455] 6

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilit etc.
- b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru termuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1883 fl. 516,711.66	în a. 1869—1883 fl. 348,145.02
în a. 1884 „ 24,778.08	în a. 1884 „ 40,084.13
în a. 1885 „ 35,702.29	în a. 1885 „ 35,843.24
în a. 1886 „ 40,565.12	în a. 1886 „ 43,594.—
Suma fl. 617,757.15	Suma fl. 467,666.39

1,085.423 fl. 53 cr.

Conform bilanțului pentru 1886 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

605.053 fl. 64 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (C. I. Münnich), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Publicațiunile „Cancelariei Negruțiu”

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania.

[432] 36

„**Amicul Familiei.**” Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 1 1/2—2 1/2 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poezii, romane, suveniri de călătorie ș. a.; — mai departe tractează cestii literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

„**Preotul român.**” Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/4—3 1/4 coale; și publică articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestia mulțime de predice pe Dumineci, sîrbători și diverse ocașii, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Poterea amorului. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fîntăna dorului. Novă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șiluliu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiunii din Fiume prin Vincențiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poezii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poezii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice-maghiare privitoare la Români, înveritate și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șineai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei romănesci în vorbire și scriere înverdită și apretiată de Dr. Grigoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și

amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30. cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora.” 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arăta, să arătăm pruncilor!” și în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele scoalelor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm sprigirii publicului român mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin înaltul minister de culte

și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitații ș. a. Prețul 50 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pînză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pînză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea Sînteii Vergure Maria a Născătoare de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se cumpără ACȚIILE TUTUROR institutelor de credit și economii și se schimbă cupoanele acelorora cu trei luni înainte de scadența lor.